

تأکید وزیران علوم و بهداشت بر پیوند دانش، اخلاق و مسئولیت اجتماعی چراغ دانشگاه باید برای مردم روشن بماند

گزارش

گروه اجتماعی

آغاز سال تحصیلی دانشگاه‌ها صبح دیروز با دو تأکید محوری همراه شد: حفظ چراغ دانشگاه و تداوم فعالیت علمی از یک سو و پیوند دانش با اخلاق، عدالت و مسئولیت اجتماعی از سوی دیگر. حسین سیمایی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری بر ضرورت صیانت از امنیت دانشگاه‌ها، استمرار آموزش حضوری و تقویت گفت‌وگو و عقلانیت تأکید کرد و محمدرضا ظفرقندی، وزیر بهداشت، یادآور شد که علم، بدون اخلاق و بی‌توجه به رنج مردم، نمی‌تواند مسیر درست خود را پیدا کند.

در آیین آغاز سال تحصیلی جدید دانشگاه‌ها که با حضور مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهوری برگزار شد، سخنان وزیر علوم از دشواری‌های بازگشت به آموزش حضوری و ضرورت فراهم‌ماندن زمینه فعالیت دانشگاه‌ها آغاز شد و با تأکید بر اخلاقی و منش دانشگاهی ادامه یافت. در سوی دیگر، وزیر بهداشت با یادآوری تجربه‌های دشوار سال گذشته و ایستادگی کادر سلامت، بر این نکته تأکید کرد که دانشگاه باید افزون بر آموزش و تولید علم، در کنار مردم بماند و برای حل مسائل جامعه و تحقق عدالت تلاش کند.

سیمایی: باید حافظ امنیت دانشگاه باشیم

وزیر علوم با اشاره به تلاش مجموعه دانشگاهی برای آغاز حضوری سال تحصیلی جدید گفت: «با کمک افرادی که برخی با نام و برخی گمنام همکاری کردند، توانستیم با وجود دشواری‌ها، سال تحصیلی را با افتخار به‌صورت حضوری

آغاز کنیم.» او گفت: «به گفته رؤسای دانشگاه‌ها و براساس تاریخ آموزش عالی، شاید برای اولین بار همه دانشجویان در هفته اول مهرماه در کلاس‌های درس حاضر شدند. دانشجویان دل‌شان برای دانشگاه تنگ شده بود و با آرامش در کلاس‌ها حضور یافتند تا بتوانیم به رشد علمی، مرجعیت علمی و تقویت دین و دانش که از خواسته‌های رهبر شهید بود، تحقق ببخشیم.»

وزیر علوم، تداوم این روند را نیازمند تعهد به اخلاق، اصول و منش دانشگاهی، گفت‌وگو و عقلانیت دانست و تأکید کرد دانشگاهیان باید به وظایف خود در قبال کشور عمل کنند.

او همچنین با تأکید بر ضرورت صیانت از امنیت دانشگاه‌ها، گفت: «دشمن از روشن نبودن چراغ دانشگاه ناراضی است؛ بنابراین، همه باید حافظ امنیت دانشگاه باشند و برای تداوم فعالیت آن تلاش کنند.»

سیمایی در بخش دیگری از سخنان‌ش، بر ضرورت گسترش ارتباطات علمی بین‌المللی تأکید کرد و گفت: «دانشگاه نمی‌تواند نهادی محلی باشد. دانشگاه باید بین‌المللی باشد و رفت‌وآمدهای علمی و ارتباطات بین‌المللی داشته باشد. تحقق این هدف به حمایت‌های مالی نیاز دارد.»

وزیر علوم همچنین تقویت کلاس‌های هوشمند را اقدامی مؤثر در ارتقای کیفیت آموزش ارزیابی کرد؛ ظرفیتی که به گفته او، در شرایط عادی می‌تواند فراتر از آموزش مجازی، به بهبود فرایند یادگیری کمک کند.

از میراث شهید بهشتی تا ضرورت گفت‌وگو در دانشگاه

بخش دیگری از سخنان وزیر علوم به ویژگی‌های شخصیتی شهید بهشتی و ضرورت توجه به منش او در محیط دانشگاه اختصاص داشت. سیمایی با

اشاره به جایگاه خرد، انصاف، عدالت، گفت‌وگو و مدارا در سیره شهید بهشتی، تأکید کرد که جامعه دانشگاهی امروز بیش از هر زمان دیگری به این ویژگی‌ها نیاز دارد. او با نقل خاطره‌ای از مناظره شهید بهشتی با نورالدین کیانوری، دبیرکل وقت حزب توده، به رفتار شهید بهشتی در مواجهه با اشتباه طرف مقابل اشاره کرد. به گفته سیمایی، هنگامی که کیانوری آیه‌ای از قرآن را نادرست خواند، شهید بهشتی آیه صحیح را برای او نوشت و به جای تخریب او در برابر دوربین، بر رعایت ادب و احترام تأکید کرد. وزیر علوم این رفتار را نمونه‌ای از پایبندی به گفت‌وگو و پرهیز از تخریب دانست و بر ضرورت توجه به چنین رویکردی در فضای دانشگاهی تأکید کرد.

سیمایی گفت: «ما افتخار می‌کنیم که رهبران نهضت و بنیانگذاران نظام، چنین شخصیت‌هایی بودند. درباره شخصیت‌های نظام خاطرات فراوانی وجود دارد که نمونه‌ای از آن را نمی‌توان در میان دشمنان و مخالفان کشور پیدا کرد. ما باید به سنت و سیره بزرگان نظام، مانند شهید بهشتی، اقتدا کنیم؛ معنهدی آگاه که در سنت اخلاقی و معرفتی اسلام، پرورش یافته بود.»

او گفت: «در ادامه، خطاب به رئیس‌جمهوری می‌گویم که با کمک همه بزرگوارانی که برخی با نام و برخی گمنام همکاری و همراهی کردند، حقیقتاً با سختی و با افتخار توانستیم سال تحصیلی جدید را در دانشگاه‌ها به‌صورت آغاز کنیم.»

ظفرقندی: علم بدون اخلاق معنا ندارد

محمدرضا ظفرقندی، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، نیز در این مراسم با اشاره به تفاوت فضای آغاز سال تحصیلی امسال با سال‌های گذشته، یاد شهدای سال گذشته، از

جمله دانشجویان و استادان دانشگاه، را گرمی داشت و گفت: «امسال مراسم بازگشایی دانشگاه‌ها رنگ و تعریف دیگری دارد و با سال‌های قبل متفاوت است. امروز چهره‌ها و تصاویری را مشاهده می‌کنیم که رنگ دانشگاه و علم را تغییر داده‌اند و جلای ویژه‌ای به حرکت علمی و دانشگاهی بخشیده‌اند. سال سختی را پشت سر گذاشتیم و همه کشور، از دانش‌آموزان تا رهبر شهیدمان و شهدایی که در دانشگاه‌ها

نیز در این مسیر شهید شدند.» ظفرقندی با طرح این موضوع که دانشگاه باید فراتر از آموزش علم، توانایی ایستادگی و مسئولیت‌پذیری را نیز پرورش دهد، گفت: «علم به تنهایی نمی‌تواند جهت حرکت انسان را مشخص کند و بدون اخلاق نمی‌تواند معنای واقعی خود را پیدا کند.»

او گفت: «اگر می‌خواهیم علم شکوفا شود، باید با اخلاق، عقلانیت، عدالت و عشق همراه باشد؛ عشق به سرزمینی که ما می‌خواهیم علم شکوفا شود، باید با اخلاق، عقلانیت، عدالت و عشق همراه باشد. علم باید

با عشق به سرزمینی همراه باشد که انسان از آب‌و‌خاک آن برخاسته است، علمی که به‌احتیاجی از کنار کلمه وطن عبور نکند و در این ملک‌ت برای مردم پایستد و کار کند.»

وزیر بهداشت با بیان اینکه علم همواره انسان از آب‌و‌خاک آن برخاسته است، گفت: «ما باید در آن برای مردم کار کرد.»

وزیر بهداشت با تأکید بر مسئولیت اجتماعی دانشگاهیان گفت: «علم زمانی می‌تواند در خدمت جامعه قرار

گیرد که صاحبان دانش نسبت به فقر، گرسنگی و مشکلات مردم بی‌تفاوت نباشند و برای حل مسائل جامعه تلاش کنند.»

ظفرقندی با اشاره به شرایط امروز جهان گفت: «امروز در دنیا فردی را داریم که با وجود تکیه بر علم، به دلیل نداشتن اخلاق، خودشیفتگی و نداشتن تعادل، مرتکب جنایت‌های بسیاری در جهان می‌شود. بنابراین، علم بدون اخلاق اصلاً معنا ندارد. اگر می‌خواهیم علم شکوفا شود، باید با اخلاق همراه باشد. باید با عقلانیت، عدالت و عشق همراه شود. علم باید

با عشق به سرزمینی همراه باشد که انسان از آب‌و‌خاک آن برخاسته است، علمی که به‌احتیاجی از کنار کلمه وطن عبور نکند و در این ملک‌ت برای مردم پایستد و کار کند.»

وزیر بهداشت با بیان اینکه علم همواره انسان از آب‌و‌خاک آن برخاسته است، گفت: «ما باید در آن برای مردم کار کرد.»

وزیر بهداشت با تأکید بر مسئولیت اجتماعی دانشگاهیان گفت: «علم زمانی می‌تواند در خدمت جامعه برای او

اهمیتی ندارد؟ چنین علمی، علم جهت‌دار و علم خدایی و مردمی نیست.»

روایت ایستادگی کادر سلامت در روزهای دشوار

بخش مهمی از سخنان وزیر بهداشت به تلاش پزشکان، پرستاران و دیگر اعضای کادر سلامت در جریان بمباران‌ها اختصاص داشت. ظفرقندی با اشاره به صحنه‌های امدادرسانی در شرایط دشوار گفت در مواردی که امکان انتقال مجروحان به بیمارستان وجود نداشت، اعضای کادر درمان خود را به محل حادثه رساندند و برای انتقال مجروحان اقدام کردند. وزیر بهداشت با یادآوری صحنه بمباران در میدان شهدا گفت: «زمانی که در میدان شهدا بمباران انجام شد و دیگر امکان انتقال مجروحان به بیمارستان شهدا وجود نداشت، همکاران ما با برانکاردا به محل آمدند. در آنجا شاید نیم متر آب در خیابان جمع شده بود و حتی آسفالت گف خیابان نیز باقی نمانده بود، اما همکاران ما آمدند، مجروحان را برداشتند و به بیمارستان منتقل کردند. در شهرهای مختلف، پرستاران بسیاری بودند که در زیر بمباران، کودکان را بیرون می‌کشیدند؛ در حالی که همان لحظه محل حضورشان بمباران می‌شد.

صحنه‌های متعددی از این دست وجود دارد که بخشی از آنها به تصویر کشیده شده و بسیاری دیگر نیز ثبت نشده است.»

وزیر بهداشت با اشاره به فعالیت داوطلبانه همکارانش در مراکز درمانی، حتی برای سه شبانه‌روز بدون استراحت، عشق به ایران را از انگیزه‌های این تلاش‌ها دانست و بر پیوند میان هویت ملی و مسئولیت در برابر جامعه تأکید کرد.

ظفرقندی در ادامه گفت: «مردم ما، دانشگاهیان و همکاران ما در این شرایط ایستادگی کردند. خدوم شاهد بودم که همکاران ما به‌صورت داوطلبانه سه شبانه‌روز بدون استراحت می‌ایستادند و کار می‌کردند؛ زیرا به ایران عشق داشتند. عشق به وطن با شناخت ریشه‌ها و هویت انسان معنا پیدا می‌کند. شوق یعنی انسان بدانند از این آب‌و‌خاک برخاسته و بی‌هویت نیست. ما در خلأ پرورش پیدا نکرده‌ایم؛ در میان این مردم رشد کرده‌ایم و با استفاده از ظرفیت‌های همین مردم توانسته‌ایم به جایگاه علمی برسیم.»

او با تأکید بر ضرورت همراهی ایستادگی با اخلاق، عقلانیت، عدالت و عشق به کشور گفت: «ایستادگی در چنین شرایطی معنا پیدا می‌کند. به نظر من دانشگاهیان ما دین خود را از کرده‌اند.»

هشدار متخصص درباره کنار گذاشتن درمان‌های استاندارد به امید اثربخشی «سوجوک»

بیماری با وعده درمان نمی‌شود

گزارش

سمیه افشین‌فر گروه اجتماعی

یک دانه کوچک، چند تکه چسب، گاهی یک کش رنگی و دست و پای‌ی که درد بی‌طاقتشان کرده است، همین ابزارهای ساده در روزهای اخیر در شبکه‌های اجتماعی به یکی از نسخه‌های پرتیرفردار خوددرمانی تبدیل شده‌اند. نام این روش «سوجوک» است، روشی که طرفدارانش می‌گویند با تحریک نقاط مشخصی از دست و پا می‌توان بر بخش‌های مختلف بدن اثر گذاشت. ویدیوها ساده هستند و وعده‌ها بزرگ، یک نقطه را پیدا می‌کند، روی آن فشار می‌دهند، دانه عدس یا ماشی می‌چسباند یا آن را تحریک می‌کنند و منتظر کاهش درد یا بهبود مشکل می‌مانند. گاهی کش‌های رنگی را به انگشت‌های مختلف برای مدتی می‌بندند، کش آبی برای لغز، کش بنفش برای دیابت اما پشت این تصاویر ساده یک سؤال مهم وجود دارد، مرز میان یک روش مکمل و علم پزشکی کجاست؟

سوجوک از کجا آمد؟

سوجوک یک روش طب مکمل است که بر تحریک نقاطی در دست و پا تکیه دارد. طرفداران

این روش معتقدند بخش‌هایی از دست و پا با قسمت‌های مختلف بدن ارتباط دارند و تحریک نقاط خاص می‌تواند بر علائم یا عملکرد اندام‌های مربوط تأثیر بگذارد. همین ویژگی، سوجوک را به روشی مناسب برای فضای مجازی تبدیل کرده است چون به تجهیزات پیچیده و محیط درمانی خاصی نیاز ندارد. در بسیاری از ویدیوهای منتشرشده، کاربر می‌تواند در خانه و با ابزارهایی ساده اقدام به این نوع درمان کند. اما ساده بودن یک روش، به معنای اثبات‌شده بودن همه ادعاهای مربوط به آن نیست.

علیرضا عباسیان متخصص طب ایرانی و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران با بیان اینکه سوجوک یک روش درمانی است که به طور سنتی در کشور کره استفاده می‌شود، به «ایران» می‌گوید: «سوجوک مرکب از دو بخش سو و جوک است که به معنی دست و پا است. در این روش ادعا می‌شود که تحریک برخی از نقاط دست و پا می‌تواند بیماری‌هایی را علاج کند یا می‌تواند جنبه تشخیصی داشته باشد. اگر آن نقاط حالت دردناک داشته باشد، این روش می‌تواند با فشار مستقیم یا با سوزن انجام شود یا می‌تواند با یک روش به نام «سپت‌تراپی» همراه باشد که دانه‌های گیاهی مثل دانه فلفل یا دانه گندم را به نقاطی از دست و پا می‌چسباند و با تحریک موضعی آن نقطه ادعا می‌شود که باعث اثرات درمانی می‌شوند.»

به گفته این متخصص طب ایرانی باید سوجوک

گاهی افرادی هستند که ادعاهای عجیب و غریب می‌کنند و برای اهداف مختلفی مثل درآمدزایی مردم را فریب می‌دهند و ادعا می‌کنند که درمان دیابت، درمان چاقی و لغز یا سرطان با سوجوک امکان‌پذیر است. این موارد بسیار خطرناک است چون هنوز اثبات نشده که سوجوک می‌تواند این بیماری‌ها را درمان کند

نیز توصیه متخصصان این است که فرد از آنها برای به تأخیر انداختن مراجعه به پزشک یا کنار گذاشتن درمان اثبات‌شده استفاده نکند. عباسیان معتقد است امروزه وقتی صحبت از طب کره‌ای یا سوجوک یا طب سوزنی می‌کنیم همه در رده طب‌های مکمل طبقه‌بندی می‌شوند. او می‌گوید: «این موارد به هیچ وجه نمی‌توانند جایگزین روش‌های درمانی استاندارد شوند. در مورد سوجوک مطالعات بالینی وجود دارد، ولی این مطالعات بالینی تعدادش بسیار محدود است و معمولاً با حجم نمونه کم یا مطالعات موردی انجام شده است که سطح شواهد خیلی بالایی ارائه نمی‌کند. به هر حال دیده شده که تکنیک‌های سوجوک درمانی در کنترل برخی دردها مثل کمردردها یا برخی دردهای عضلانی سردرد یا برخی مشکلات گوارشی اثرات مثبتی را از خود نشان داده است.»

به گفته عباسیان سوجوک درمانی به عنوان یک روش مکمل اگر توسط فرد آموزش دیده استفاده شود می‌تواند تا حدودی کمک کننده باشد اما نباید درمان‌های استاندارد را کنار بگذاریم و مستقیم برای درمان سردرد یا کمردرد از سوجوک درمانی استفاده کنیم. این متخصص طب مکمل می‌گوید: «یک کمر درد ساده می‌تواند علل مختلفی داشته باشد از گرفتگی ساده عضلات کمر تا سرطان در ستون مهره‌ها می‌تواند کمر درد ایجاد کند. بیماری‌های بسیار خطرناک و فوری مانند «آنوریسم» آئورت شکمی» که در آن رگ کمردرد ضرابان را ظاهر شود، بنابراین در درمان بیماری‌ها، ابتدا باید مسیر استاندارد درمانی را که همان درمان‌های طب نوین است استفاده کنیم و به تشخیص برسیم و اگر پزشک متخصص طب سنتی مکمل تشخیص داد که در کنار پزشک

متخصص مغز و اعصاب استفاده از روش‌های مکمل مشکلی ندارد، می‌توانیم از این شیوه‌ها استفاده کنیم.» به گفته عباسیان وقتی می‌گویم در مورد کمردرد که یک بیماری شایع و ساده است نهایت دقت را به کار ببرید، در مورد بیماری‌هایی مثل دیابت یا انواع سرطان‌ها که عوارض بیشتری و نیاز به درمان‌های تهاجمی دارند باید حواسمان باشد که به تنهایی سراغ روش‌های مکمل مانند سوجوک نرویم.

سراغ درمان‌های ساده نروید

عباسیان تأکید می‌کند: «گاهی اوقات افراد خودشان را گول می‌زنند و سعی می‌کنند به جای حل مشکلی که دارند آن را نادیده بگیرند یا اگر نیاز به درمان سخت‌تری دارند به دلیل نگرانی از آن درمان سخت مثل شیمی درمانی، آن را رها کنند و با این امید که روش درمانی مکمل مثل سوجوک وجود دارد به سراغ آن می‌روند. همین باعث می‌شود که بیماری‌هایشان را روش درمانی ساده‌تر درمان نمی‌شود، با پناه بردن به روش درمانی مکمل. زمان طلایی درمان بیماری را هم از دست می‌دهند و در نهایت فرد با گسترش شدید بیماری و متاستازهای گوناگون یا مثلاً در مورد دیابت با تخریب بافت شبکیه و کلیه‌ها مواجه می‌شود.» این متخصص طب مکمل می‌گوید: «باید دیدن این عوارض افراد تازه به خودشان می‌آیند و می‌خواهند درمان را شروع کنند بنابراین این روش‌های مکمل ازجمله سوجوک هیچ کدام جایگزین درمان اصلی نیست و نمی‌تواند جایگزین درمان اصلی شود.»

اثربخشی سوجوک‌تراپی بررسی نشده است

به گفته عباسیان در مورد روش‌های مکمل یک مشکل دیگر هم وجود دارد، گاهی افرادی هستند

عباسیان می‌گوید: «در کشور ما نیز سوجوک‌تراپی نسبت به برخی روش‌های طب مکمل و سنتی، مانند طب سوزنی چین یا آیورودای هند، دیرتر مطرح شد. ورود آن به کشور نیز، ورود استاندارد و نظام‌مندی نبوده است. بسیاری از افرادی که سوجوک‌تراپی را در خارج از کشور فرا گرفته‌اند و اکنون در این زمینه فعالیت می‌کنند، پزشک نیستند و صرفاً به این حوزه علاقه‌مند بوده و دوره‌هایی را گذرانده‌اند. از سوی دیگر، برخلاف برخی روش‌های شناخته‌شده مانند طب سوزنی، دوره‌های آموزشی استاندارد و رسمی در وزارت بهداشت یا دانشگاه‌های علوم پزشکی که به صدور مدرک معتبر برای سوجوک‌تراپی منجر شود، وجود ندارد. البته برخی پزشکان نیز وارد این حوزه شده‌اند و گروه‌هایی هم انجمن‌هایی تشکیل داده‌اند و تلاش می‌کنند این شیوه را منظم‌تر به جامعه ارائه کنند. طبیعتاً افرادی که در دوره‌های آموزشی مشخص شرکت کرده‌اند، ممکن است از نظر آموزشی شرایط متفاوتی با کسانی داشته باشند که هیچ دوره‌ای ندیده‌اند.» این متخصص طب مکمل با بیان اینکه اگر قرار باشد از سوجوک‌تراپی استفاده کنیم، بهتر است به عنوان یک روش مکمل به آن نگاه کنیم نه جایگزین درمان استاندارد، می‌گوید: «یکی از نشانه‌هایی که می‌تواند درباره فعالیت‌های غیرحرفه‌ای یا حتی کلاهبرداری هشداردهنده باشند، دریافت مبلغ بسیار بالا برای درمان است. افرادی که درباره درمان بیماری‌ها را هر روشی، چه در طب نوین و چه در روش‌های مکمل، با قطعیت از «درمان صددرصدی» یا «درمان قطعی» صحبت می‌کنند، باید با احتیاط بیشتری مورد توجه قرار گیرند. نمی‌توانیم درباره هیچ بیماری‌ای با قطعیت بگوییم که تمام انواع آن را شناخته‌ایم و برای همه بیماران یک درمان قطعی پیشنهاد کنیم.» عباسیان هشدار می‌دهد: «دوره سوجوک، هنوز شناخت کاملی از سازوکار اثربخشی، میزان اثربخشی و عوارض احتمالی آن وجود ندارد. به همین دلیل نیز آموزش رسمی و استاندارد آن در نظام سلامت شکل نگرفته است و نمی‌توان جامعه را به مراکز یا مطب‌های استاندارد برای دریافت این خدمات ارجاع داد. بنابراین اگر مردم قصد دارند از این شیوه استفاده کنند، مهم‌ترین نکته این است که درمان استاندارد خود را فراموش نکنند و مراقب باشند که در دام افرادی که از سلامت مردم برای کسب درآمد سوءاستفاده می‌کنند، گرفتار نشوند.»